

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
SESSION DE 1932-1933		N° 145	
		SÉANCE du 10 Mai 1933	VERGADERING van 10 Mei 1933
		ZITTINGSJAAR 1932-1933	

PROJET DE LOI

modifiant, en matière de droits d'auteur, la loi du 25 mars 1876 sur la compétence.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MADAME, MESSIEURS,

Le projet de loi soumis à vos délibérations a pour but notamment de mettre fin aux abus résultant de l'inscription, dans les contrats d'abonnement des sociétés pour la protection des droits d'auteur, de la clause attribuant compétence aux tribunaux de Bruxelles pour tous les litiges qui pourraient surgir à l'occasion de l'exécution de ces contrats.

Cette situation, analogue à celle qui existait pour les contrats d'assurances, avant les lois des 20 avril 1920 et 8 janvier 1923, pèse sur les usagers de droits d'auteur, résidant en province, qui doivent, s'ils répondent à la citation, se rendre à Bruxelles, au prix souvent de longs et coûteux voyages, dont les frais sont susceptibles de dépasser la somme réclamée.

C'est ce qui explique le nombre considérable de jugements de l'espèce, rendus *par défaut* par les justices de paix de la capitale, où ces affaires encombrant les audiences.

Les dispositions nouvelles que le Gouvernement vous propose d'insérer dans la loi du 25 mars 1876, dont elles constitueront l'article 43ter, ont pour objet principal d'interdire, quant aux actions civiles dérivant du droit d'auteur, toute dérogation contractuelle au principe général de compétence territoriale inscrit dans l'article 39 de la loi.

Mais il serait justifié que ce principe, non absolu, comme le dit l'article 39 lui-même, fléchit en ce qui concerne les actions civiles basées sur la contrefaçon par reproduction, exécution ou représentation illécitiques.

C'est pourquoi, si la compétence du juge du domicile du défendeur reste la règle, le projet prévoit que ces actions *pourront* être portées devant le juge du lieu où la contrefaçon s'est produite. Il s'agit donc

WETSONTWERP

tot wijziging, inzake auteursrechten, van de wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Het wetsontwerp dat U ter bespreking voorgelegd wordt heeft tot doel een einde te maken aan de misbruiken die ontstaan omdat, in de abonnementsovereenkomsten van de maatschappijen tot bescherming van de auteursrechten de bepaling ingeschreven wordt waarbij aan de rechtbanken te Brussel bevoegdheid verleend wordt voor al de geschillen die naar aanleiding van de tenuitvoerlegging van die overeenkomsten, zouden kunnen ontstaan.

Die toestand, gelijkend op die welke vóór de wetten van 20 April 1920 en 8 Januari 1923, bestond voor de verzekeringsovereenkomsten, is nadeelig voor de personen die van de bepalingen op de auteursrechten gebruik maken en die buiten de hoofdstad wonen. Indien zij aan de dagvaarding gevolg geven, moeten zij zich naar Brussel begeven en zich lange en dure reizen getroosten, waarvan de kosten weleens het gevorderd bedrag overtreffen.

Daarin is de uitlegging te vinden van het aanzienlijk getal der vonnissen die in dezen *bij verstek* gewezen worden door de vrederechten van de hoofdstad waar de terechtzittingen door die zaken overbelast zijn.

De nieuwe bepalingen die de Regeering U voorstelt als artikel 43ter in de wet van 25 Maart 1876 in te voegen, hebben als voornaamste bedoeling, wat betreft de burgerlijke vorderingen, waartoe het auteursrecht aanleiding geeft, elke uit het contract ontstane afwijking te verbieden van het algemeen beginsel van de territoriale bevoegdheid, dat in artikel 39 van de wet ingeschreven is.

Maar het zou gewettigd zijn dat van dit principe dat niet absoluut is, zooals het in artikel 39 zelf gezegd wordt, eenigszins afgeweken werd wat betreft de burgerlijke vorderingen gegrond op de namaak door ongeoorloofde reproductie, uitvoering of opvoering.

Daarom is het dat, al blijft ook de bevoegdheid van den rechter van de woonplaats van den verweerder als algemeene regel gelden, in het ontwerp voorzien wordt, dat die vorderingen aan-

d'une simple faculté, semblable à celle que donne l'article 42 de la loi du 25 mars 1876. Cette compétence s'indiquera lorsque, pour établir la matérialité des faits, des enquêtes ou d'autres mesures d'investigation s'imposeront à l'endroit de la contrefaçon.

Le terme « contrefaçon » doit s'entendre dans le sens générique; les mots « reproduction, exécution ou représentation », expriment les formes de la contrefaçon; ils englobent tous les modes de contrefaçon, toutes les atteintes portées aux droits d'auteur.

L'alinéa II de l'article nouveau répute nulle de plein droit toute convention antérieure à la naissance du litige, qui serait contraire à la disposition ci-dessus, comme à celle de l'article 39 de la loi. Cette disposition a donc un caractère d'ordre public.

Mais, de même que la loi du 20 avril 1920 règle ce point, le projet traite différemment, en matière de droits d'auteur, les conventions antérieures à la naissance du litige et celles qui pourraient intervenir lorsque le litige est né.

Dans ce dernier cas, le droit commun reprend son empire. Rien ne peut empêcher les parties, mieux informées de leurs intérêts, de fixer, de commun accord et en toute liberté, la juridiction qu'elles préfèrent.

Comme l'a fait remarquer M. Braun, rapporteur de la Commission de la Justice du Sénat, chargée d'examiner le projet de loi modifiant la loi du 25 mars 1876 sur la compétence en matière de contrats d'assurances, « après la naissance du litige, l'article 6 du Code civil cède le pas à l'article 1134 » (session 1912-1913, *Doc. parl.*, Sénat, n° 150, pp. 8 et 9).

En vue de donner aux modifications proposées leur pleine efficacité, le Gouvernement a estimé qu'il convenait, comme pour les contrats d'assurances, d'en étendre l'application aux contestations que les parties s'engagent à soumettre à l'arbitrage.

Il importe, en effet, d'éviter que, par le jeu de la clause compromissoire, que l'on ne manquerait pas d'insérer dans tous les contrats, les prescriptions légales ne restent lettre morte.

La disposition III porte que le défendeur défaillant est présumé décliner la compétence du tribunal saisi. Empruntée également à la loi du 20 avril 1920 et due à M. Braun, elle a pour but d'éviter la fraude: sa portée est clairement expliquée dans le rapport. (*Doc. parl.*, Sénat, 1912-1913, n° 507, pp. 8 et 9.)

gebracht kunnen worden vóór den rechter van de plaats waar de namaak gebeurde. Hier wordt derhalve gewoonweg de vrijheid gelaten, zooals dat eveneens in artikel 42 van de wet van 25 Maart 1876 het geval is. Die bevoegdheid zal zich opdringen, wanneer, om de materialiteit der feiten te slaven, ten opzichte van de namaak onderzoeken of andere ebsporingsmaatregelen zullen noodig blijken.

Het woord « namaak » moet verstaan worden in zijn beteekenis als geslachtsnaam, de woorden « reproductie, uitvoering of opvoering » drukken al de vormen uit waarin het namaken kan geschieden, zij omvatten al de wijzen van namaken, al de inbreuken op het auteursrecht.

In de tweede alinea van het nieuw artikel wordt van rechtswege voor nietig gehouden: elke overeenkomst, aangegaan vóór het opkomen van het geschil, die in strijd zou zijn met de bovenstaande bepaling, evenals met die van artikel 39 van de wet. Die bepaling belangt derhalve de openbare orde aan.

Maar, evenzoo als de wet van 20 April 1920 dat punt regelt, behandelt het ontwerp op verschillende wijze — inzake auteursrechten — de overeenkomsten aangegaan vóór het ontstaan van het geschil en die welke zouden kunnen aangegaan worden, wanneer het geschil reeds opgekomen is.

In dat laatste geval, zal het gemeen recht opnieuw gelden. Niets kan de partijen beletten, wanneer zij hun belang beter ingezien hebben — in gemeen overleg en volle vrijheid, de rechtbank te bepalen die hunne voorkeur heeft.

Zooals de heer Braun, verslaggever van de Commissie voor Justitie van den Senaat, belast met het onderzoek van het wetsontwerp, tot wijziging in zake verzekeringsovereenkomsten van de wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid, het heeft doen opmerken, « moet na het ontstaan van het geschil, artikel 6 van het Burgerlijk Wetboek den voorrang afstaan aan artikel 1134 » (zitting 1912-1913, *Handelingen. Senaat*, n° 150, blz. 8 en 9).

Ten einde de voorgestelde wijzigingen ten volle doeltreffend te maken, heeft de Regeering gemeend dat evenals voor de verzekeringsovereenkomsten, de toepassing er van moest uitgebreid worden tot de betwistingen, die, naar de door de partijen aangegane verbintenissen, aan de scheidsrechterlijke uitspraak moeten onderworpen worden.

Het is inderdaad van belang te vermijden dat door het inwerking treden van het scheidsrechterlijk beding, dat wel in geen enkel contract zou ontbreken, de wettelijke voorschriften geen toepassing zouden vinden.

De IIIe bepaling vermeldt dat de niet verschenen verweerder ondersteld wordt de bevoegdheid van de rechtbank, waarbij de zaak aanhangig gemaakt is, af te wijzen. Eveneens ontleend aan de wet van 20 April 1920, heeft die bepaling, die aan den heer Braun te danken is, tot doel het bedrog te vermijden. De beteekenis er van wordt op klare wijze uiteengezet in het verslag. (*Handelingen. Senaat*, 1912-1913, n° 507, blz. 8 en 9.)

La loi ne sera pas applicable aux actions intentées avant son entrée en vigueur.

Le Gouvernement vous convie à donner votre adhésion à ce projet de loi. Son adoption aurait pour effet de désencombrer les justices de paix de Bruxelles et d'assurer une répartition plus normale des affaires entre toutes les juridictions du pays. Et, ce qui importe encore davantage, il mettrait fin à des abus flagrants qui, depuis trop longtemps déjà, provoquent de légitimes protestations.

Le Ministre de la Justice,

P.-E. JANSON.

PROJET DE LOI

ALBERT, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre Nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article premier.

Les dispositions suivantes sont ajoutées à la loi du 25 mars 1876 sur la compétence, dont elles forment l'article 43ter :

I. — Toute action civile basée sur la contrefaçon par reproduction, exécution ou représentation illicite d'œuvres faisant l'objet de droits d'auteur, pourra être portée devant le juge du lieu de la contrefaçon.

II. — Toute convention antérieure à la naissance du litige, qui serait contraire à la disposition ci-dessus, comme à celles de l'article 39, sera nulle de plein droit.

Si les parties se sont engagées d'avance à soumettre à l'arbitrage leurs contestations éventuelles, le tribunal arbitral siégera dans le ressort de la juridiction qui serait compétente aux termes de la disposition qui précède, à moins de convention contraire, postérieure à la naissance du litige.

Le défendeur défaillant est présumé décliner la compétence du tribunal saisi.

De wet is niet toepasselijk op de vóór hare inwerkingtreding ingestelde vorderingen.

De Regeering verzoekt U dit wetsontwerp goed te keuren. Door de aanneming er van zullen de vrede-gerechten te Brussel van de overtollige zaken ontlást worden, en zullen de zaken op meer normale wijze over al de rechtbanken van het land verdeeld worden. En wat nog meer belang heeft, door de aanneming van dit ontwerp, zou er een einde gemaakt worden aan de in 't oog loopende misbruiken, die reeds sedert lang gegronde protesten doen opgaan.

De Minister van Justitie,

P.-E. JANSON.

WETSONTWERP

ALBERT, KONING DER BELGEN.

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

Op voorstel van Onzen Minister van Justitie,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Justitie is gelast in Onzen naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp aan te bieden, waarvan de inhoud volgt :

Eerste artikel.

De volgende bepalingen worden als artikel 43ter toegevoegd aan de wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid :

I. — Elke burgerlijke vordering gegrond op de namaak door ongeoorloofde reproductie, uitvoering of opvoering van werken waarop auteursrechten zijn voorzien, kan vóór den rechter van de plaats van de namaak aangebracht worden.

II. — Elke overeenkomst, aangegaan vóór het ontstaan van het geschil en die strijdig zou zijn met de hierbovenstaande bepaling, evenals met die van artikel 39, is van rechtswege nietig.

Hebben de partijen zich vooruit verbonden hun gebeurlijke betwistingen aan de scheidsrechterlijke uitspraak te onderwerpen, dan houdt het scheidsrecht terechtzitting in het gebied van de rechtbank, die naar luid van de voorgaande bepaling bevoegd zou zijn, tenzij zij, na het ontstaan van het geschil, anders overeengekomen waren.

De niet-verschenen gedaagde wordt ondersteld de bevoegdheid van de rechtbank, waarbij de zaak ahangig gemaakt werd, af te wijzen.

Art. 2.

La présente loi n'est pas applicable aux actions qui auraient été intentées avant son entrée en vigueur.

Donné à Bruxelles, le 8 mai 1933.

Art. 2.

Deze wet is niet van toepassing op de vorderingen die vóór haar van kracht worden ingesteld zonder geweest zijn.

Gegeven te Brussel, den 8e Mei 1933.

ALBERT.

Le Ministre de la Justice,

P.-E. JANSON.

De Minister van Justitie,